

Vergaderjaar 2014–2015

25 232

Voetbalvandalisme

Nr. 64

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2015

Tijdens het mondelinge vragenuur van 7 april jl. heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de vraag waarom tijdens de voetbalwedstrijd FC Utrecht tegen Ajax van 5 april 2015 geen adequate maatregelen lijken te zijn genomen tegen de kwetsende, antisemitische spreekkoren die zich tijdens die wedstrijd voordeden (Handelingen II 2014/15, nr. 72, item 4). Tevens heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over hoe de spreekkoren te voorkomen zijn, hoe er handelend wordt opgetreden als zij plaatsvinden en hoe het protocol voor het bestrijden van kwetsende spreekkoren voortaan wordt nageleefd. Hierover heb ik, zoals aan uw Kamer toegezegd, contact gehad met de KNVB. Over de uitkomsten hiervan bericht ik u in deze brief.

Daarnaast informeer ik uw Kamer over het strafrechtelijk onderzoek naar de rellen in Rome rondom de wedstrijd AS Roma tegen Feyenoord van 19 februari jl. Deze toezegging is 24 februari jl. door mijn ambtsvoorganger tijdens het mondeling vragenuur aan uw Kamer gedaan (Handelingen II 2014/15, nr. 55, item 4).

Aanpak van spreekkoren

Allereerst wil ik benadrukken dat het mijn stellige indruk is dat niet alleen de KNVB, maar elke bij het voetbal betrokken partner (gemeenten, KNVB, politie, Openbaar Ministerie (OM), voetbalclubs en de rijksoverheid), iedere vorm van discriminerende of anderszins kwetsende uitspraken op en rond de voetbalvelden verwerpelijk vindt en op geen enkele wijze tolereert. Daar waar zich toch ontoelaatbare incidenten voordoen moet krachtig en direct worden ingegrepen. Dat is een verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen en zo wordt dat ook door hen allen beleefd. Die onderscheiden verantwoordelijkheden zijn concreet uitgewerkt:

- In het Kader voor beleid Voetbal en Veiligheid is beschreven dat betaald voetbalorganisaties (bvo's) en supportersverenigingen in beginsel verantwoordelijk zijn voor het gedrag van hun supporters. Zij

- pakken ongewenste spreekkoren en verbaal geweld zowel preventief, beheersmatig als repressief aan;
- In het Handboek Veiligheid van de KNVB staat de richtlijn voor clubs hoe verbaal geweld tegen te gaan¹. Dit protocol is onverminderd van kracht;
 - De KNVB stimuleert dat officials, trainers en spelers een voorbeeld stellen voor goed gedrag;
 - De burgemeester heeft de bevoegdheid om in te grijpen als er sprake is van spreekkoren die de openbare orde aantasten, zoals kwetsende en racistische spreekkoren, en de bvo zelf nog niet heeft ingegrepen;
 - Op basis van camerabeelden en verklaringen van stewards kunnen deelnemers aan spreekkoren worden achterhaald, zodat hun een civielrechtelijk stadionverbod opgelegd kan worden;
 - Van wie bewezen wordt dat ze zich schuldig hebben gemaakt aan de betreffende spreekkoren legt de KNVB een landelijk stadionverbod op van vijf jaar plus een onvoorwaardelijke boete van € 450,-;
 - Als er sprake van is discriminerende spreekkoren, vindt bovendien strafrechtelijke vervolging van de daders plaats.

De KNVB heeft mij nogmaals met klem laten weten dat bestrijding van antisemitische en discriminatoire spreekkoren volop de aandacht heeft. Regelmatig vindt overleg plaats met vertegenwoordigers van Joodse organisaties, clubs, gemeenten politie en veiligheids- en supporterscoördinatoren om deze prioriteit te onderstrepen.

Aanpak spreekkoren FC Utrecht-Ajax

De aanklager betaald voetbal is een vooronderzoek gestart naar de antisemitische spreekkoren die tijdens de wedstrijd FC Utrecht–Ajax d.d. 5 april jl. ten gehore zijn gebracht. De aanklager wil van FC Utrecht weten welke maatregelen de club vooraf heeft genomen om spreekkoren te voorkomen, tijdens de wedstrijd om de spreekkoren te stoppen en na de wedstrijd om er tegen op te treden, bijvoorbeeld door de daders individueel te bestraffen. FC Utrecht moest voor eind april de aanklager schriftelijk op de hoogte brengen. Vervolgens zal de aanklager zich over de zaak buigen. Indien uit het onderzoek van de aanklager betaald voetbal blijkt dat FC Utrecht niet aan haar verplichtingen heeft voldaan, kunnen de onafhankelijke tuchtrechtelijke organen FC Utrecht hiervoor sanctioneren. De KNVB wacht eerst dit onderzoek af alvorens eventuele nadere acties te ondernemen.

De KNVB heeft mij laten weten niet vooruit te kunnen lopen op de uitkomsten van het onderzoek van de aanklager, hetgeen begrijpelijk is. Mocht uit het onderzoek naar voren komen dat de bestaande afspraken onvoldoende zijn of bewust niet worden nageleefd dan zal ik daarover met de KNVB en andere betrokkenen spreken. Parallel aan dit traject doet het OM strafrechtelijk onderzoek naar de spreekkoren met als doel de aanstichters te achterhalen en te bestraffen. Het zal duidelijk zijn dat het vinden van de individuele verdachten in zo'n onderzoek niet eenvoudig zal zijn. Ik zal uw Kamer nader informeren zodra ik van de KNVB en het OM meer informatie ontvang.

¹ De richtlijn bestrijding verbaal geweld bepaalt dat de thuis spelende clubs primair aan zet zijn om op te treden tegen spreekkoren in hun stadion. Zo kan, indien andere interventies niet werken, de club de scheidsrechter verzoeken om de wedstrijd stil te leggen. Zodra dat gebeurt, overlegt de club met de lokale autoriteiten over mogelijke verdere maatregelen in het geval de spreekkoren doorgaan nadat de wedstrijd is hervat. Na afloop van de wedstrijd toetst de onafhankelijke aanklager betaald voetbal of de club vooraf, tijdens en na de wedstrijd voldoende maatregelen heeft genomen. Als blijkt dat de club onvoldoende heeft ingegrepen, bestraft de aanklager haar.

Strafrechtelijk onderzoek voetbalrellen Rome

Rondom de wedstrijd AS Roma tegen Feyenoord op 19 februari 2015 ontstonden ongeregelheden. Deze bestonden uit openlijk geweld gepleegd tegen goederen en/of personen. Hierbij waren personen betrokken met de Nederlandse nationaliteit en/of die woonachtig zijn in Nederland. Naast het Italiaanse onderzoek naar deze strafbare feiten hebben politie en justitie in Rotterdam een Team Grootschalig Optreden (TGO) ingesteld om onderzoek te doen naar de betrokkenheid van Nederlanders bij de ongeregelheden. Het doel van dit onderzoek is om ervoor te zorgen dat de Nederlanders die zich in Rome schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten hun straf niet zullen ontlopen.

Nederland heeft op 23 februari 2015 een rechtshulpverzoek verzonden aan de Italiaanse autoriteiten. Ook heeft er overleg plaatsgevonden over de vervolging en berechting van de verdachten. Het OM is met de Italiaanse justitiële autoriteiten overeengekomen dat vervolging en berechting van verdachten in Nederland zal plaatsvinden.

Van de in totaal 44 verdachten is inmiddels het grootste deel gehoord. Zij worden verdacht van het plegen van openlijke geweldpleging. Zeven verdachten zijn op vrijdag 23 april 2015 voorgeleid bij de rechter-commissaris in Rotterdam. Zes verdachten zijn geschorst onder reclasseringsvoorwaarden. Zij hebben daarnaast een gedragsaanwijzing van het OM gekregen. Eén verdachte is door de rechter-commissaris in bewaring gesteld. Deze persoon wordt verdacht van poging doodslag/zware mishandeling van een politieman uit Italië en van openlijke geweldpleging. De overige 37 verdachten die na verhoor zijn heengezonden hebben ook een gedragsaanwijzing van het OM ontvangen, te weten een locatieverbod voor negentig dagen voor in en rondom de Kuip. Deze gedragsaanwijzing zal nog minimaal eenmaal worden verlengd om de tijd tot de zitting te overbruggen. Het is de verwachting dat de rechtbank Rotterdam in oktober 2015 de strafzaken tegen de verdachten zal behandelen.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur